

РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ
РЕПУБЛИЧКИ ПЕДАГОШКИ ЗАВОД

Бања Лука, Милоша Обилића 39, Бања Лука, тел/факс: 051/430-110, 051/430-100, e-mail: pedagoski.zavod@rpz-rs.org,
Подручна канцеларија Добој, Краља Драгутина 14, тел/факс: 053/241-203, e-mail: pedagoski.zavoddo@rpz-rs.org

Датум: 09. 12. 2019. године

ИНСПЕКТОР-ПРОСВЈЕТНИ САВЈЕТНИК ЗА: **РАЗРЕДНУ НАСТАВУ**

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ: **ГОРДАНА ПОПАДИЋ**

АНАЛИЗА
СЕМИНАРА ЗА ВОДИТЕЉЕ У ПРОДУЖЕНОМ БОРАВКУ
ОСНОВНИХ ШКОЛА РЕГИЈЕ ДОБОЈ
-новембар 2019. године-

УВОД

Организација рада продуженог боравка у основним школама Републике Српске представља један од облика проширеног програма рада са ученицима прве тријаде. У складу са законским прописима, продужени боравак у основним школама Регије Добој, организован је још од 2009. и 2010. године у по једној школи на подручју општине Брод (ОШ „Свети Сава“) и општине Добој (ОШ „Свети Сава“). У складу са потребама родитеља и дјеце, те захтјевима савременог времена, послије 2010. године продужени боравак је организован и у двије основне школе са подручја општине Дервента („Никола Тесла“ и „19. април“), двије основне школе са подручја Града Добоја („Доситеј Обрадовић“ и „Вук С. Караџић“), те у по једној школи са подручја општине Станари и општине Теслић. Школске 2018/19. године осам основних школа са Регије Добој добило је сагласност за организовање продуженог боравка, који обухватају ученике прве тријаде, а од школске 2019/20. године број школа које су организовале овај вид рада са ученицима прве тријаде је десет школа.

На основу података које су доставиле школе, које имају организован продужени боравак, школске 2019/20. године 1250 ученика прве тријаде је обухваћено овим обликом проширеног програма рада у основним школама Регије Добој, што је за око 250 ученика више у односу на школску 2018/19. годину.

Републички педагошки завода Републике Српске, као вид стручног усавршавања наставника, организовао је по пети пут Семинар за водитеље продуженог боравка основних школа Регије Добој. Семинар за водитеље продуженог боравка у основним школама Регије Добој реализован је у складу са Програмом рада и планираним радним циљевима инспектора-просвјетног савјетника, Гордане Попадић, а у складу и са Програмом рада Републичког педагошког завода.

Једнодневни семинар је одржан 29. новембра 2019. године, а школа домаћин је била ЈУ ОШ „Вук Стефановић Караџић“ Добој, Град Добој. Циљна група су били водитељи продуженог боравка тј. професори разредне наставе који раде у продуженом боравку у десет (10) основних школа са подручја Регије Добој. Од ове школске године као водитељи продуженог боравка, осим професора разредне наставе (43 или 93,47% водитеља ПБ), су ангажовани и по један: наставник географије, ликовне културе и физичког васпитања (3 или 6,53% водитеља ПБ). Семинару је присуствовао 41 или 89,13 % водитеља продуженог боравка, док је 5 или 10,87% водитеља било одсутно.

Према раније прикупљеним подацима из школа, од укупног броја водитеља (46) њих 33 или 71,74 % је имало радног искуства у продуженом боравку, док је 13 или 28,26% наставника по први пут у улози водитеља продуженог боравка. Преглед броја водитеља по школама, присутних на семинару, дат је у табели 1.

Табела 1- Подаци о школама и броју водитеља

Р. Б.	Назив школе у којој је организован продужени боравак	Број водитеља продуженог боравка (ПБ)		
		Тренутно ангажованих у ПБ	Присутних на семинару	
			Број	%
1.	ЈУ ОШ „Свети Сава“ Добој	5	5	100%
2.	ЈУ ОШ „Доситеј Обрадовић“ Добој	5	5	100%
3.	ЈУ ОШ „Вук Стефановић Караџић“ Добој	4	2	50%
4.	ЈУ ОШ „Милан Ракић“ Буковица Велика	3	2	66,66%
5.	ЈУ ОШ „Десанка Максимовић“ Станари	4	4	100%
6.	ЈУ ОШ „Свети Сава“ Брод	7	7	100%
7.	ЈУ ОШ „19. април“ Дервента	7	7	100%
8.	ЈУ ОШ „Никола Тесла“ Дервента	6	4	66,66%
9.	ЈУ ОШ „Доситеј Обрадовић“ Блатница	4	4	100%
10.	ЈУ ОШ „Вук Караџић“ Теслић	1	1	100%
10 основних школа		46 водитеља	41 водитеља	89,13 %

Избор стручне теме, као и начин рада, извршен је на основу исказаних потреба и интересовања водитеља продуженог боравка, са претходног семинара за водитеље продуженог боравка.

Циљ семинара:

- Развијање и унапређивање компетенција водитеља у продуженом боравку за организацију и реализацију програма рада, а у функцији развоја животних вјештина тј. управљања процесима и понашањима дјече обухваћених активностима у продуженом боравку.
- Развијање компетенција водитеља са аспекта стварања позитивне дисциплине дјече у продуженом боравку.
- Упознавање водитеља продуженог боравка са стратегијама и техника превенције и интервенције управљања понашањима дјече у продуженом боравку.
- Развијање, јачање и унапређивање стручних компетенција водитеља, који су по први пут ангажовани као водитељи, са специфичностима организације рада у продуженом боравку.

Задаци семинара:

- Упознати и подсјетити водитеље продуженог боравка на специфичности организације и реализације рада у продуженом боравку, те подручјима рада водитеља.
- Упознати и подсјетити учеснике шта све може утицати на дисциплину дјече у продуженом боравку, те идентификовати прихватљиве облике понашања дјече у оквиру одређених граница.
- Идентификовати појам дисциплине тј. позитивне дисциплине дјече, те на који начин стварати и одржавати позитивно и дјелотворно окружење за учење.
- Представити примјере добре праксе у организацији рада продуженог боравка, али и примјерима дисциплине дјече у продуженом боравку, из двије основне школе са Регије Добој.

ЗАПАЖАЊА О РЕАЛИЗАЦИЈИ СЕМИНАРА

У оквиру семинара реализована је стручна тема **„Позитивна дисциплина, управљање процесима и понашањима дјече у продуженом боравку“** у виду радионице за учеснике, кроз интерактивни рад водитеља продуженог боравка и инспектора-просвјетног савјетника.

Програм семинара реализован је на начин који су водитељи продуженог боравка претходних година подржали и позитивно оцијенили. Током семинара програм је представљен у виду: интерактивне комуникације на релацији водитељи продуженог боравка - просвјетни савјетник, директног обраћања инспектора-просвјетног савјетника, усменог излагања, видео презентације, у виду рада у малим групама, са конкретним задатком за рад у групи, те презентација водитеља продуженог боравка.

Упознавање водитеља продуженог боравка са програмом и начином рада током семинара, те упознавање учесника кроз вјежбу „Топ проблем понашања дјече у продуженом боравку“ реализовано је током уводног дијела семинара, што је уједно било и увођење у радионичке активности.

Презентација стручне теме је реализована у виду интерактивног рада наставника разредне наставе и инспектора-просвјетног савјетника. Интерактивни рад је реализован кроз примјену технике „Слагалица“, те самосталног учења садржаја о стратегијама превенције и интервенције управљењем групом/одјељењем. Учесници сваке групе обухваћене савјетовањем су били подијељени у **шест мањих група**, а број учесника у мањим групама се кретао од 6 до 7 водитеља ПБ (што је зависило од броја учесника у великој групи). Формирање експертских група извршено је на основу шест боја листића са ознакама учесника и на тај начин су формиране: Експертска група 1 (плава), Експертска група 2 (розе), Експертска група 3 (пинк), Експертска група 4 (зелена), Експертска група 5 (жута) и Експертска група 6 (свјетло зелена). Свака група је добила материјал у

виду текста који требају проучити. Сваки члан експертске групе требао је да запамти кључне садржаје које су учили, како би касније у основној/базичној групи упознао остале чланове о садржајима које је научио. На тај начин сви чланови базичних група су добили све информације које су обрађивали чланови експертских група.

Други дио семинара био је посвећен активностима под називом „Примјери добре праксе, дисциплина дјецe у продуженом боравку“ у оквиру којих су водитељи продуженог боравка двије основне школе са Регије Добој представили свој рад и рад продуженог боравка у својој школи. Представљен је рад продуженог боравка из школа: ЈУ ОШ „Доситеј Обрадовић“ Блатница (водитељи презентатори: Анђелка Симић и Адиса Селимановић) и ЈУ ОШ „Милан Ракић“ Буковица Велика (водителј презентатор Весна Хаџић). Презентације водитеља продуженог боравка, колегама који су се по први пут укључили у рад продуженог боравка, омогућиле су добијање нових информација, или проширење постојећих информација о организацији рада продуженог боравка, начинима планирања и програмирања, те реализацији појединих садржаја и активности из програма рада продуженог боравка.

Завршница семинара била је у знаку евалуације и попуњавања Евалуационог листа, од стране група учесника. Учесницима семинара су додијељени сертификати, као доказ о присуству овом облику стручног усавшавања наставника тј. водитеља продуженог боравка.

На основу реализованих активности, запажања и коментара учесника може се закључити да су циљ и задаци семинара у потпуности остварени.

ЕВАЛУАЦИЈА СЕМИНАРА

У завршном дијелу семинара учесници су извршили процјену појединих сегмената рада током семинара. Евалуациони лист је конструисан од тврдњи за: Стручну тему (садржај, начин реализације, примјењивост), Учесће водитеља продуженог боравка (презентације из двије основне школе), Трајање и Организација семинара, Комуникација просвјетног савјетника и учесника семинара, те Процјена, колико је семинар утицао на спремност/жељу учесника да убудуће учествују на истим семинарима. У Евалуационом листу учесници су користили сљедеће скале за оцјењивање: А-одлично, Б-добро, В-задовољавајуће, Г-лоше, те: 1-нимало, 2-нисам сигуран/на, 3-много је утицало.

1. Стручна тема

Садржај стручне теме и актуелност исте, 100 % присутних водитеља продуженог боравка је оцијенило као „одлично“. У табели 2 дат је преглед како су сегменти везани за стручну тему оцијењени од стране учесника.

Табела 2 - Оцјене за стручну тему

Елементи семинара	А-одлично, Б-добро, В-задовољавајуће, Г-лоше.	
Садржај стручне теме-актуелност.	А-41 или 100% учесника,	
Начин реализације стручне теме.	А-27 или 65,85% учесника,	Б- 14 или 34,14%
Примјењивост садржаја у пракси.	А- 21 или 51,21 % учесника,	Б- 20 или 48,78%

За начин реализације стручне теме 65,85% учесника је дало оцјену „одлично“. Стручну тему са аспекта могућности примјене у пракси 51,21 % водитеља процјењује као „одлично“, а 48,78 % своје мишљење по овом сегменту изражава као „добро“, те је просјечна оцјена 4,02.

Према укупној процјени водитеља продуженог боравка, може се рећи да је **стручна тема оцијењена високом оцјеном (4,44)**. Уз оцјену овог сегмента семинара учесници су могли да образложе своју оцјену, што су и учинили у виду сљедећих констатација: „Корисно за рад...има доста примјера из праксе.... могућа свакодневна примјена у раду.“

2. Организација и трајање семинара

У табели 3 налази се преглед оцјена за сегменте семинара који се односе на: комуникацију инспектора-просвјетног савјетника и учесника семинара, трајање семинара (вријеме и дужина трајања), те организацију, општи утисак и оцјену семинара. Ријечи којима су учесници семинара потврдили високе оцјене, за наведене сегменте, су углавном биле сљедеће: „Могло је мало краће да траје... одлична организација.“

Табела 3- Оцјене за сегменте организације и трајање семинара

Елементи семинара	А-одлично, Б-добро, В-задовољавајуће, Г-лоше.
Комуникација инспектора-просвјетног савјетника и учесника семинара.	А-41 или 100% учесника
Трајање семинара (вријеме и дужина трајања).	А-14 или 34,14% учесника, Б- 27 или 65,85%
Организација, општи утисак и оцјена семинара	А-27 или 65,85% учесника, Б- 14 или 34,14%

Комуникацију инспектора-просвјетног савјетника и учесника семинара, сви или 100 % присутних водитеља продуженог боравка су оцијенили оцјеном „одлично“.

Своју улогу током семинара, као активну, потврдили су сви учесници или 100% водитеља продуженог боравка.

Трајање семинара (вријеме и дужина трајања) за 34,14% учесника је „одлично“, док је 65,85 % учесника овај сегмент оцијенило оцјеном „добро“, јер је за њих семинар могао трајати краће.

Организација, општи утисак и оцјена семинара од стране 65,85% присутних водитеља продуженог боравка оцијењена оцјеном „одлично“, док је 34,14% водитеља продуженог боравка дало оцјену „добро“.

3. Презентације водитеља продуженог боравка

У оквиру овогодишњег семинара настављена је пракса планирања и реализовања активности под називом „Примјери добре праксе“, а у оквиру које су водитељи из двије основне школе са Регије Добој имали могућност да представе рад продуженог боравка школе из које долазе. Водитељи из продуженог боравка, осим наглашавања специфичности рада, у склопу презентација наводили су примјере успостављања позитивне дисциплине дјете у продуженом боравку у којем су ангажовани као водитељи. Оцјене за презентације водитеља исказане су у табели 5.

Табела 4 - Оцјене за презентације водитеља продуженог боравка

Елементи семинара	А-одлично, Б-добро, В-задовољавајуће, Г-лоше.
Активност „Примјери добре праксе“ и презентације водитеља продуженог боравка.	А-34 или 82,93% учесника, Б- 7 или 17,07%

За квалитет презентације водитеља двије основне школе, „одличну“ оцјену дало је скоро 83% учесника семинара, а исту су образложили тврдњама:

- Занимљиве презентације.
- Учимо на примјерима других.

4. Процјена утицаја семинара на спремност/жељу учесника да убудуће учествују на истим семинарима

Да је семинар много утицао на њихову спремност за будућа учествовања на истим или сличним семинарима, изјаснили су се сви присутни, њих 41 или 100 % водитеља продуженог боравка.

Образложења зашто је семинар много утицао на њих, водитељи продуженог боравка су дефинисали са сљедећом тврдњом: „Размијенили смо нова искуства која су нам корисна за рад.“

На питање „Да ли је и шта остало недовољно јасно?“ учесници нису истакли било који садржај да им је нејасан. Учесници семинара имали су и могућност да искажу своје потребе о чему би вољели да имају још информација, те су идентификована питања водитеља продуженог боравка, која ће послужити за припрему програма семинара у наредним годинама. Предложене теме за наредни семинар су:

1. „Сарадња родитеља и учитеља са водитељима продуженог боравка“
2. „Стручна литература“
3. „Комуникација“
4. „Укљученост ученика са посебним потребама у продужени боравак“
5. „Статус радника у продуженом боравку“

ЗАКЉУЧЦИ

На основу постављених циљева семинара, реализације и запажања инспектора-просвјетног савјетника о реализованим активностима током семинара, те процјени и оцјени водитеља продуженог боравка путем Евалуационог листа, могу се извести сљедећи закључци:

- Пети Семинар за 41 водитеља продуженог боравка из десет основних школа Регије Добој реализован је 29. новембра 2019. године. Програм Семинара је испунио очекивања учесника, те се са правом може закључити да су у потпуности остварени циљ и задаци семинара.
- Одабраним начинима рада током семинара/савјетовања омогућена и подстицана је размјена мишљења и позитивних искустава присутних водитеља продуженог боравка.
- Избор стручне теме, организација и трајање семинара оцијењени су, од стране учесника, високим оцјенама. Садржај стручне теме и актуелност исте свих 41 или 100% присутних водитеља продуженог боравка је оцијенило као „одлично“, као што је оцијењена и активност учесника током семинара, те комуникација просвјетног савјетника и учесника.
- Овогодишњи семинар/савјетовање је у великој мјери утицао на спремност/жељу учесника за учешћима и на будућим семинарима сличног типа, а што је потврдило свих 41 или 100% учесника. Вријеме и дужина трајања семинара од стране учесника је оцијењено као најслабије, јер је само 34 % њих дало одличне оцјене за овај сегмент процјене.
- Истакнута је потреба и интересовање учесника за организовањем савјетодавно-инструктивног рада за водитеље продуженог боравка и у наредним годинама. Развоју самопоуздања и унапређења компетенција водитеља, које су им потребне за што успјешнији рад у оквиру овог облика васпитно-образовног рада са ученицима прве тријаде, значајно доприноси размјена искустава и садржаји који се реализују током семинара/савјетовања за водитеље продуженог боравка.

Прилог Извјештају:

1. Фото записи са Семинара

Инспектор-просвјетни савјетник:

Гордана Попадич

Прилог 1- Фото записи са Семинара за водитеље продуженог боравка

Вјежба: „Топ проблем понашања дјече у продуженом боравку“ – тимски рад водитеља

Рад у малим групама- Учимо о стратегијама и техникама превенције и интервенције управљања понашањима дјете

Презентације водитеља продуженог боравка
„Примјери добре праксе-дисциплина дјече у продуженом боравка“

ЈУ ОШ „Доситеј Обрадовић“ Блатница (Анђелка Симић и Адиса Селимановић)

ЈУ ОШ „Милан Ракић“ Буковица Велика (Весна Хаџић)

Добој, 29. новембар 2019. године

Инспектор просвјетни савјетник:
Гордана Попадић
Гордана Попадић